41-ik szám. Baja, 1882. Oktoberhó 1. IX-ik évfolyam.

Előfizetési árak
Egész évre . . . . 6 frt. — kr.
Fél „ . . . . 2 frt 50 kr.
Negyed „ . . . . 1 frt 25 kr.
Tanitóknak egy évre 3 frt. — kr

Hirdetések
a legjutányosabban számittatnak.

BAJA

vegyes tartalmu hetilap

Szerkesztőség
hova a lap szellemi részét illető közlemények küldendők:
Rochus-utcza 42. szám.

Az előfizetési pénzek és hirdetési díjak Nánay Lajos könyvnyomdájába küldendők.

Megjelen minden vasárnap. Egyes szám ára 5 kr. Kéziratok nem adatnak vissza.

Kubinszky Mihály emlékköve.

A kalocsa-egyházmegyei római katholikus tanitó-testület, önmagának emelt maradandó emléket akkor, midőn Kubinszky Mihály emlékezetét becses és igen diszes fehér márvány szobornak akará megörökiteni. A nemes lelkesedés, mely e sok érdemü testületet mindenkor kitünteté, a buzgóság, melylyel nagylelkü vezéret mindenkor követé, az önfeláldozó odaadás, melylyel a boldogult nagy férfiunak a nép nevelésére irányuló vezérszavát teljesité, megtestesüllt ezen emlék által, melynél diszesebbet Bajának halottas városa nem bir, s valószinuleg sokát nem is fog birni. Egyöntetü s tiszteletnek ezen nemes lifejezésén és tisztelettel kelt meghajolunk a népneveléseink azon bajnokai előtt, kik e vezérnek legjobb szándékait igy fogták fel, s iránta, emléke, szándékai iránt való ragaszkodásukat ily módon fejezik ki.

Kubinszky Mihály a kalocsa-egyházmegyei tanitó egyesületek megteremtője. Mivel a viribus unitis elv mig ember lesz a földön mindig érvényben marad, ezen elvnek gyakorlati érvényesitése által szerzett Kubinszky Mihály önmagának soha el nem multó érdemeket. Ezen egyesületek létesitése által lehetővé tétetett nemcsak a tanügy rögös terén működők közelebbi személyes ismeretsége, hanem a sokszoros érintkezés által a vélemények cseréje, az eszmék tisztázása, s azon elvek megállapitása, melyek a tanitás terén alkalmazhatók és gyümölcsözők.

És senkisem éltette jobban Kubinszky Mihálynál a tanitói gyülések alkalmával a tanácskozás vezetését, az ellentétes vélemények kiegyeztetését, az összeütköző érdekek kiegyenlitését. Kiváló szelleme mindig fölismerte a leghelyesebb irányt, éles beszéde mindenkor megtudta nyerni a szivéket és elméket, igaz, önzetlen lelkülete a tanácskozásokra mindenkor reá üté azon bélyeget, melyet önfeláldozó ügyszeretetnek nevezünk. A tanitót nem alattvalójának, hanem munkatársának tekinté ő, kivel együtt fáradott, együtt működött a népnevelés, a népnemesitás rögös mezején.

És miként munkálkodott!

Ha egy atalán lehet munkásságról szó, mely a netovábbat elérte, ugy az övé kétségtelenül, a szó igaz értelmében az volt. Midőn tanügyi körutjára indult, sem nappal, sem éjjel, sem a nyár heve, sem a tél szigora, avagy az időjárás ót utjaiban nem gátolá. Ő barátja volt a népnek, szerető atyja az ifjú nemzedéknek, melyért tenni volt nemes lelkének legigazabb öhája, melyet szellemileg fejleszteni volt fáradhatlan életének legkiválóbb célpontja. A népnevelés eszméjének élt ő, és ezen eszme szolgálatában lelte is oly korai halálát.

Csoda-e tehát, ha ezen egyházmegyének buzgó népnevelői ő benne atyjukat siratják; csoda-e, ha emlékezetét viribus unitis törekesznek e pompás emlékkő által megörökiteni!

Midőn e nagy tanférfiu és nemes emberbarát, s a nép gyermekeinek sirjánál állunk, el nem mulaszthatjuk, hogy épen Kubinszky Mihály fáradhatlan tevékenységének befolyása alatt a kalocsa-egyházmegye népnevelőihez néhány ösztönző szót intézzünk.

Régi dolog, hogy a nemzet nyelvében él és hal. Csak azon nemzet képes az életnek harcaiban rendületlenül megállni, mely nyelvéhez hiven ragaszkodik, s azt oly kincsnek tekinti, melyet magától soha, semmi körülmények közt elrabolni nem enged; oly kincsnek tekinti, melyben élte, ereje és munkássága gyökerezik. Haj! ha ezen egyház megyének óriás területén végig tekintünk, látunk ugyan Kánaánt, látunk dúsgazdag, virágzó községeket, oly jólétet, melyhez fogható az országban vajmi kevés helyen található. Hanem az édes magyar szót, vajmi kevés helyen halljuk. Virágzó községeinkben idegen nyelv hangzik, oly nyelv, mely nem gyökerezik e földben. Nem hibája a népnek, ha őseitől nyert nyelvét megőrizte; nem is hibája a jelennek, hogy ez idegen szó még mindig él; hisz egyszerre a multat eltörölni nem lehet. De hibája volna a jövőnek, ha ez továbbra is igy maradna.

A nemzet nyelvében él. Ezen egyházmegye hazafias tanitóestülete iránt-ik a magyarosodás ügyében a legnagyobb kötelesség, ők a nép emberei, közötte élnek, vele élnek, vele folyton érintkeznek; ők nevelik a csecsemőt gyermekké, a gyermeket ifjuvá; neveljék azt magyarnak. Ne legyen a nép idegen saját hazájában; ne legyen a nép, melynek — különösen a német elemnek — hazafisághoz kétség nem fér, kényteleu idegen nyelven szólani. Tudjuk, hogy roppant feladat ez, mely hosszu évek kitartó munkásságát fogja igénybe venni. De e tanitó testület, melynek buzgalma oly paralan, mely előtt a nemes önfeláldozás, a türhetlen kitartás és munkaszeretet oly kiváló példaképe áll mint Kubinszky Mihály, e tanitó-testület e munkára is képes. A kis gyermek, midőn először lép az iskola küszöbére, tulajdonképen semmi nyelvet nem tud; reá nézve teljesen mindegy, bármely nyelven kezdődik a szellemképzés nemes processusa. Kezdjék tehát a tanitók az oktatást egészen magyarul; és mig az elemi oktatás osztályain a gyermek áthaladott, e rendkivül fontos nemzeti ügy egész nemzedékkel gazdagodott. És nem fog el telleni egy emberöltő, nem fog lemulni harminc év, Bácskának dús mezein az édes honi nyelv fog hangzani.

Most tehát, midőn a tisztelet, a szeretet, a hála, a nagyrabecsülés legtisztelletre méltóbb adóját rója le az egyházmegyének jeles tanitó-testülete a nagy népbarát és tanférfiu hamvainál, midőn egy fáradhatlan élet nagy és áldásdús tevékenysége vonul el lelki szemei előtt, e nagy férfiunak szellemi erejéből merítsen a tanitó-testület bátorságot e rendkivül fontos nemzeti ügy, a magyarositás megkezdéséhez. Ez által fogja valóban megörökiteni e nagy tanférfiu emlékét, ha az ő nyomdokain haladva hasonló buzgalommal, hasonló kitartással küzd nagy és magasztos céljáért.

Kubinszky-ünnepélyek.

Baja, 1882. sept. 29.

A valódi kegyelet, őszinte hála és elismerés, a fiúi szeretet megható és lélekemelő kifejezése volt az, mi a Kubinszky-ünnepélyeknek megadta azt a tulajdont, azt a jelleget, mely azt azzá tette, ami tulajdonképen volt.

Nem az udvariasságnak, nem a szokásnak akart eleget tenni a kalocsa-megyei tanitóság azzal, hogy bold. Kubinszky Mihály, felsz. püspöknek sirja fölé emlékkövet állitson. — De a valódi, hamisitatlan érzelmek, melylyel mig élt személye, hálála utánt pedig emléke iránt viseltettek, s minek neve: szeretet, hala, kegyelet és elismeres — ennek akarták kifejezést adni nyiltan, az egész világ előtt. És ez érzelmek kifejezése a mily őszinte — annyira meghato volt.

De kezdjünk az ünnepélyesség leirásához.

E hó 29-én, pénteken d. e. már 9 óra után kezdett a nép gyülekozni a belvárosi főtemplomba, hol az ünnepélyes ségek kezdetöket vették.

Fél 10 órakor már megjelentek a hatóságok és testületek, ugy az egyesületek képviselői valamint a közönség legnagyobb része. Ekkor a „Mi-asszonynk“-ról nevezett iskolanének növendékei a piébánián összegyujtött szebbnél-szebb, ertekes koszorukat a templomba vittek, hol ezután ünnepélyes koporsó-szentelés volt, melynel a szertartást nagos Bende József kalocsai kanonok, nagos Szulik József-bacsei prépost-plebános és nagos Berényi Daniel bajai apát-plebanos segédkezése mellett végezte.

Ezután megindult a menet, a 16-, Ferencz- & Rókus utczákon keresztül a Rókus temetőbe, hol az ünnepélynek fénypontja, a lelenlezés volt. A példás rend, mely itt tapasztalható volt, dicséretet érdemel. Elol a megállapitott terv szerint, a tanuló ifjuság, u. m. a főgymnasium, a tanitóképezde, a nőnevelde, az elemi iskolák, — utánuk a 48-as honvédek díszben, az apártársulatok és az ifjusági egylet képviselői, a városi hatóság élén a főispánnal, a tanférfiak és fővi közönség, közvetlen utánuk a más felekezetek képviselői, az énekesek és papság ment. A papság után a koszorukat vivo, hölcherbe öltözött leánykák, a nőegyletek, rokonok, káptalani képviselők és végül a női közönség következett.

A menet valóban nagyszerü, impozans volt, s gyönyörü látványt nyujtott az ablakokat ellepő közönségnek. A napok óta tartott esős időt szép napos idő váltotta fel, mi az ünnepélynek különösen kedvezett. A beláthatlan néma tömeg csak lassan haladt a temető felé, hol ekkor már minden hely elfoglalva volt.

Tiz óra után megérkezett a menet a belvárosi Rókus-temetőbe, hol a boldogemlékü püspök hamvai nyugosznak s az emlékkő emelve van. A rend, dacára az ezrekre menő sokaságnak, itt is fentartatott.

Most kezdetét vette a boldogult lelki üdvéért a kápolnában tartott szent mise, melynél ugyancsak nagos Bende József kanonok ur valóban fényes, s rendkivüli nagy segédlettel pontificalt.

A mise alatt a baja-vidéki-tanitóság énekelt, Lesseliczky tanitó vezetése mellett.

Mise után valamennyien a lepelezett emlékkő körül csoportosultak, mert most és itt kelle végbe menni azon ritka ünnepélyek egyikének, milyent kevés város ünnepelhet, s városunk sem ünnepelt még.

Ez az emlékkő lelepelezése volt.

A boldogult sirja a kápolna jobb oldalán annak közvetlen közelében, s a temető legfeltünőbb s legszebb helyén van.

Az emlékkő, mely Gerenday A. budapesti szobrásznak egyik remeke, 16 láb magas, gyönyörü karrarai márványból készült, a boldogult sirjának közepe felett áll, s ekkor még fekete lepellel volt boritva.

Alig helyezkedtek el, midőn nagos Mayer Béla a kalocsai kanonok és főtanfelügyelő ur a szószékre lépett, s megkezdte rendkivüli szónoki tehetségről tanuskodó előadással, a jelenlevők feszült figyelme közt — conceptiojában is nagyszerü beszédet, melyet itt egész terjedelmében közölni, szonok ur szivességéből szerencsénk van:

Tisztelt Gyász közönség!

Az örök igazságoknak ép oly tudós, mint rendithetlen bátorságu hirdetője, a halhatatlan nevü Dupanloup orleansi püspök volt az, ki Lamorcière francia tábornok tölött halotti beszédet tartott; e beszédeben megemlékezik hőseink erényeiről, érdemeiről, kizdelmeiről és győzelmeiről, dicsőiti a keresztenység hasznera, Algirban vivott diadalait, magasztalja azon elhatározását, mellyel győzelemkoszoruzott kardjat, a világ gunyjától nem rettenve vissza, a birtokaban habozott pápa jogaiinak védelmére fohajaulotta. Beszéde folytatásában pedig Dupanloup fejtegetvén a valódi emberi nagyság feltételeit, és alapját, többi között ezen szép szavakat mondá: „Uraim! nem azok a nagy emberek, kiktől még élnek mulnok reszkednek, hanem azok, koket halálok után is az emberiség áldva emlékezet.“ S midőn e szavakat mondta, igazat mondott. S meg s mily egészen más-

TÁRCZA.

Kubinszky sirján.

Baja, 1882. szept. 29.

Szábaóth haragja dörgi szent Mihálynak:
„Angyalom! vedd ezt a mennykövecz kardot . . .
Belzebúb hadai le — pokolba szállnak:
Ha a bosszu pajzsát rút fejökre tartod . . .
Paizsodon az irás tűzbetűivel intsen:
Ki oly rettenetes? ki oly mint az Isten?!“

S Szábaóth szerelmes angyja más Mihálynak:
„Vedd szelid igémet, e két eli kardot . . .
Ha sugárt gyermek-észnc, szivre szállnak
Irgalom győzelme koszoruzza harczod!
Paizsod a tanitás, mely kegyelmet hintsen
S hirdesse: ki oly jó, ki oly mint az Isten?!“

Halljád oh Dicsőült! a szélcz nemes csatára,
Lobogód az ihlet fuvalmán erezsted . . .
Ifju szív, az egyház a hon jövendő vára:
Erre kell kitüzned a vező keresztet:
Hogy kire a tévely ördog-ajkra nyelvet
Fölvértezd a szivet s ösz keresztény elvvel!

Lobogód nyomaban gyül a bajnok tábor
Kesőben a hivő tudomány a legyver:
Fegyver! jó s hatalmas, mely vigasztal, ápol!
S minden menyestromló gigaszhadat megver!
S hol a zsörge kornak mentő várat tárlál:
Lélekölő ármány szégyenülve bástyál.

Honnan szállt le lánged, nevelő Apostol?
Mely szived gyulasztá, acélozta lelked!
Mily varázsitással kelt a sok kolostor?
Hol liliom-erkölcs szűzi fátyla lengett . . . ?
Hejh a jó Mesternek Szive tengeréből
Hejh e szív hét águ malasztos eréből!

S merre hábja zúdúl Tiszának Dunának
S az Asztrik-utódnak ég bibor sugára:
Nyomedon a béke angyali futának
Te lél a honodnek koszorus tanára;
A hol izzadásod szent gyöngyei hullnak:
Az örök tavasznak bimbai virultak.

S e bimbós cseborből lelki füzér serked
Harmadul a hála könnye rezeg rajta . . .
Nézd! sirodon azt a bajnok társi sergel
Dicsőült perodra könyet ez hullatja;
De ihlet világa szált a könyes arczra . . .
S szív erőt egedből a győzelmes harczra.

Mert biztos e szent harc örökszép győzelme . . .
A Jó Mester ott fönn hallja hő imádat!
S ha hit bajnokává nő a gyermek-elme
S a magyar Szionnak szebb jövője támad
Ha hazán s eszlódon él a kereszt fija:
Sirodon megadd a jobb kor hozannája!

Föl a lobogóval! nagy Vezér csapatja!
Ragadjon a győző neve, glóriája . . .
Taborát Mihálynak soha el nem hagyja
S körülötte lángját áldva bintí rája.
Le a nemes gyászszal! koszorút a sírra
Égjen rajt az ihlet s remény bajnai pirja!

A. M. D. G.

ként itél gyakran a merészségben, a szerencsében, a sikerben érdemeket látó világ: miután nagyoknak hirdeti azokat, kik világra szóló nagy csatákat vivtak; gyózelmittas haduseregöket diadalról-diadalra vezették, — gyakran jogot és igazságot kimélethetnél lábbal taposva, a nagyravágyásuknak lemészárolt száz ezernyi emberfiaik hullám emelkedtek föl azon magasságra, melyről büszkén tekintettek le az előttük meghunyászkodott gyáváknak milliónia. Nagyoknak hirdeti azokat, kik száz és ezer embertársuk véres v. rejtékebül kincsbalmazokat gyűjtenek, ragyogó fénynyel övezik körül magukat, palotákat emelnek hiusságuknak és onnan neznek le könyörtelenül az ehezőknek rongyba takart hajléktalan egészen. Nagynak hiteti, kit a sors szeszélye felkapott és szeditő magasságra emelt, a hova az életnélküli emberek sokasága bámulással tekint föl s az érdemet a szerencsétől megkülönböztetni nem tudván, egyedül a sikerben látja az emberi nagyság alapját és jogosultságát.

Mi nem így vélekedünk, mi másként itélünk.

Egy magasztos eszméért lelkesülni, nagy és szent elvekért küzdeni, az emberiség javáért fáradni, áldozni, élni és halni — ez az igazi emberi nagyság, mely előtt szivesen meghajolunk.

Tisztelt gyászközönség! Mi egy, e sirkertben nyugvó, mindannyiunk előtt drága halottnak: Dr. Kubinszky Mihály volt föl szentelt püspökének és egyháznegyei tanfelügyelőnek emlékét megünnepelni és a tisztelletére emelt sirszobrot felepleznigyűltünk ma itt egybe.

Mi különös volna abban, ha e férfiut ma dicsőitenem, kinek nagy tudománya, bámulatos erényei, bokros érdemei, szeretett hazánk határain is messze tul ismeretesekké lének, és mindenütt magasztaltatnak, hol igazi érdemeket megérteni, s méltányolni tudnak?

Csak hazafiui kötelességet teljesítenek, ha réá mutatnék e kimagasló alak tündöklő erényeire, ki merre csak járt, a magyar névnek mindenütt dicsőséget szerzett.

És mégis, mit dicsőítsek én e szomoru gyászhelyen, hol a szemeink előtt elterülő ezernyi sirdombok nyomorúságunk, mulandóságunk, hogy ne mondjam, semmiségünknek nema bár, de megrenditő szónokai? Mit dicsőítsek én az emberben, kinek halála maga az összes emberi kérkedés hiuságának földre sujtó hirdetője? Ha e sirt ma megnyithatnók, melyet a tisztelet és hálás kegyelet ily pompás emlékkel földiszitett, mindössze is egy maroknyi por volna az, mi szemeink előtt föltárulna, s a melyben hasztalan keresnők a nagy ész tudományát, a püspöki méltóság fényét, a magasabb társadalmi állás dicsőségét. És e porok fölé emelte a tisztelet és hálás kegyelet e díszes emlékszobrot. E porok fölé emelte, mert e porokban egy nagy lélek lakott, ki egy nagy eszméért lelkesült, nagy és szent elvekért küzdött, az emberiség javáért fáradozott, áldozott, élt és halt.

Tisztelt gyászközönség! Egy nagy kuzdtér az emberi társadalom. Oly elvek, melyek az emberiség eredetével egykorúak, a keresztenység által megszentesiltettek, s a melyeknek áldásos kihatási évi-ezredeken keresztül az emberi nem boldogitására szolgáltak, — ma konok vita tárgyává tétetnek, koholmányoknak bélyegeztetnek, s mint a valódi fölvilágosodás akadályai, kiirtatni szándékoltatnak. E harcz iskoláinkat is megragadta és épen nép-tanodáink képezik azon tulajdonképeni csatatért, melyen homlok-egyenest ellenkező jelszavu zászlók alatt két tábor egymással szembe száll: Istent valva, Istenért küzd az egyik; Istent tagadva, Isten ellen tör a másik. Az ifjuságot hatalmába ejteni törekszik mindkettő, jól tudván: hogy azé a jövő, kié az ifju nemzedék.

Nem lehet nekem itt feladatom az Istenért, a vallásos, erkölcsös nevelésért és oktatásért küzdő párt elveinek isteni eredetét, szükségességét és hasznát, harczának jogosultságát, sőt elengedhetlen kötelességét behatóban tárgyalnom: hisz hivő hallgatóságot képez a tisztelt gyász-közönség, és legnagyobb része azon derék tanférfiakból áll, kik szent megyőzödésükhöz hiven mint jellemes tanférfiak ezen isteni és keresztény elvek valósításáért küzdenek mind mai napig. S mégis rá kell mutatnom azon, a tapasztalás által is bebizonyitott igazságra, mely arról győz meg bennünket, hogy az emberi társadalom a kerkt, hit és vallási elvek nélkül boldogulni hasztalanul igyekszik. Mert ha nem áll az, mit a keresztenység tanit, hogy eltünk végczélja egyedül Isten és dicsőítése — egy e czél (egy jeles tudós érvelését követve), mi magunkban, saját előnyeink, saját becsületünk, saját jóléttünkben keresendő, s nincsen ok, miért az Istent az ő sirontási büntetésének örökké valóságával együtt el ne tagadjuk, el ne vessük; nincsen ok, a miért saját érdekeinket minden eszközzel, igaz vagy alutakon, becsülettel vagy csalással, sőt ha kell, embertársunk vére árán elő ne mozditsuk! Ha az ember önmagában birná czélját, úgy a vallás az ő örök létre szóló fenyegetésivel, mint ezt I. Napoleon is bevallotta, nem volna más, mint egy tehetetlen ijesztő váz, az emberek pedig maguk tennék pokollá a földet s megfojtanák egymást — mint ugyanő mondá — a legszebb asszonyért.

Ha az ember önmagában birná czélját és rendeltetését és nem az egyedül s kizárólag az Isten akarata szerint és az ő dicsőségére intezett élet és tevékenység képezi: miért kelljen az embernek az alsóbb gerjedelmeket elnyomnia és megtagadnia magától azon elveket, melyek azoknak kielégitéséből származnak? Miért ne mondja a kéjencz: a természet kivánja, tehát én engedelmeskedem? Miért ne mondja a nélkülöző: a természet kivánja hogy ne szükölködjem, tehát elveszem, a mit érek? Igen is, tisztt. gyászközönség, Isten és vallás nélkül a szenvedélyek ellen vitt faradságos harcz balgaság, az önmegtagadás és foláldozás oktalanság; a közjóért és nem önmagáért élni, merő esztelenség. Isten és vallás nélkül az urakodók hatalma zsarnokság, az alattvalók engedelmessége szolgai keuysze rültség. Isten és vallás nélkül a trónok inogunak, a társadalom alapjaiban megrendül, a családi szeretely föltorgatatik és az ember mindentől, mi őt boldogitani képes, megfosztatik. Vallás nélkül nincs rend, nincs közbiztonság; szenvedélyeink rábjai, embertársaink eszköze vagyunk.

Ezek azon sarkalatos igazságok, keresztény elvek, néphoidogitó tanok, a melyeket a kath. egyház keletkezése óta hirdet, iskoláiban az ifju nemzedék elmejébe és szivébe beplántál, hogy ezek gyümölcsei az emberi nem boldogitására szolgájanak.

És ezen elvek győzelmeért fáradozott, munkálkodott, küzdött és áldozott életében a mi halottunk, mint kevés más.

Ezen elvek szolgálatjába állitotta be ő nagy eszét, széles tudományát, vas akaratát, összes tehetségeit és minden vagyonát. A katholikus keresztény nevelés ügye képezte mintegy életének s összes működésének fő feladatát. Már mint papnövelési előljáró bejárta ő földrészünknek legtöbb országát, belátogatott azoknak nevelő intézetibe, tanodáiba, hogy az ott szerzett bő ismereteket és tapasztalatokat a hazai neveles és oktatási ugy javára értékesitse. Bámulatos emlékező tehetsége, lankadni nem tudó szorgalmával párosultan annyi ismeretre segitette őt e téren, minővel hozzá hasonlóan más alig dicsekedhetett. Tálzás nélkül állithatni, hogy ő itt versenytárs nélkili tekintélyre emelkedett; a mihez szakférfiak is alig sejtettek, ő azt alaposan ismerte és hasznosan értékesiteni is tudta.

Ily tulajdonokkal felruházott férfi bizoros Főpásztorunk figyelmét ki nem kerülhette. Azon főpásztor, ki immár a szó számtani értelmében majdnem másfél miliót áldozott jobbára iskolai czélokra, ki lángoló szive egész szeretetével csüng tanügyünk minden szállain; ki országs egyháznagyi állásának ezernyi gondjai és munkái közepette tanügyünk legcsekélyebb mozzanatait is, környezetét gyakran zavarba ejtő éber figyelemmel kisérí — szerencsésebb vál sztást alig tehetett, mint midőn érseki tanügyének vezetésével ily férfiut bizott meg. Ily férfiu volt hivatva arra, hogy főpásztorunk magasztos intentioit megértesse, fáradhatatlan buzgalmával valósitsa és érseki megyéjének tanügyét főpásztorának ezernyi áldozataival a virágzás oly magas fokára emelje, hogy az előtt elleneseink is tiszteletteé meghajolni kényszerüljenek. És a legmunkásabb főpásztor, a munkásság becsét mint senki más méltányolni tudván, eme tanelügyelőjet szeretetének és kegyelmének untalan jeleivel boldogitotta, és a neveles és tanitás terén működők fáradozásai iránti elismerését is tanusitotta, midőn egyéb bokros érdemeinek jutalmul püspöki méltóságra emelteté! sőt, kit életében ily szeretett, arról a napokban tartott papi értekezlet kebelében halálát gyászolva és emlékét dicsőítve, kegyeletteljesen meg is emlékezett.

De ha nagy volt főpásztorának kegyelme eme általa annyira kitüntetett férfiu iránt, bátran mondhatjuk, hogy ennél érdemesebbre és méltóbbra azt nem is pazarolhatta. Megfelelt ő főpásztora magas várakozásának teljes mértékben.

Ugyanis nagy halottunk mint tanfelügyelő, megértvén éles eszével korunknak intő szavát, ezen érseki megye területén tanitóegyleteket szervezett akkor, midőn ezeknek szükségéről és hasznáról másutt alig gondolkoztak.

Bejárta ő ezen érseki megye területét ismételve és majdnem evenként egyszer minden helység iskolába belátogatott, eme iskola látogatási feladatában nem volt nehézség és akadály, mit vas akarata legyőzni nem tudott.

Nem akadályozták őt ebben egyéb számos hivatalmunkái kötelmei; nem a rossz időjárás, indeg, hőség, fenekeltek utak.

S midőn másnak tán hasonló körülmények között a saját egészsége iránti koteles figyelem nyugalmat, vagy legalább is ovatosságot parancsolt volna, a pihenni nem tudó férfiu lángbuzgalma által mintegy ragadtatva, ha egyébkint nem lehetett, fenekeltelen utakon egyszerű szekeren vontatva érkezett meg a tanelügyelő, kiben az egyházi fejedelmek megjelenésénél fényt is látni megszokott magyar szem alig ismert reá a felszentelt püspökre.

A kath. népnevelés, különösen pedig a nőnevelés képezte mintegy szemefényet, azt, mint legdrágább kincset, féltekenyen őrizte és védte, és érdekében nem riltkán oly tekintetek és pénzösszegek áldozatától sem riadt vissza, minők mást eleve talán legalább is gondolkozóba ejtettek volna: kényörgött ott, hol parancsolhatott volna, elnézest gyakorolt, hol a szigoru felépes tán inkább helyén volt volna és megalázta magát annyira, a mennyire állása tőle nem követelhette és a mennyire csak az hajolhat, ki az általa szolgált és védett ügy iránti szent féltekenységében önmagát is feledni képes. Ezreket es ezreket áldozott ő nevelési czélokra; hol ily czélokra valo adakozásról szó volt, ő soha sem hiányzott s mivel lángbuzgalma gyakran tehetségeinel is többet akart, nem ritkán oly igeretekbe és vállalatokba bocsájtkozott, a melyek inkább áldozatkészségéről, mint képességéről bizonyitottak.

Ily áldozatkészség, inkább bámulandó mint utánozható buzgóság, Istentől megáldott munkásságának sikere is kath. tanügyünk történetében korszakot alkotott. Neve tanügyünkkel elválaszthatatlan összeforrt s meg leszen, ki a népnevelés iránt érdeklődik, Kubinszky nevet ismerni es tisztelni fogja.

Ő egy nagy és szt. eszme szolgálatjában állott, ezért munkálkodott, — a szó szoros értelmében feláldozta mindenét, s midőn már mindenét oda adta, földáldozta életét is. Lángbuzgalmának terhe alatt összeroskadt a test, mely gyenge volt elbirni nagy lelknek uralmát, ő az általa szolgált ügynek nem csak apostola volt, — hanem annak mártyra is lett.

Köztudomásu dolog, hogy iskolalátogtási urjában eme mintegy a szenvedély elöszeretetével kedvelt foglalkozásának közepette utitársai szegődtek hozzá a halál; s mintha nem ismerné, kiről életében annyit elmélkedett, vagy talán épen azért, mert szemei előtt untalan lebegett, megvetve halálos betegségének testi erejét aggaszó mérvben fogyasztó kinjait, midőn nálánál tizszerte erősebb testalkat a természet törvénye szerint nyugvásra kényszeritetett volna, pihenni nem tude nagy lélke még egy nagy és nehéz munka végzéséről töprenkedett s környezetének intő kérése ellenére is folytatván utját mint száz sebtül vérző harczos előre haladt, mig végre elért e nemes város falai közé, melyet e diesőült férfiu lelkének egész hevével szeretett, s melyről ha tornyait csak messziről is megpillantá, nem egyszer mondá: „Ha szünödöt vehetnék magamnak, Baja városában tölteném azt, nekem itt a nyugalom sokkal édesebb volna".

Kivánsága teljesült.

Szeretett városának falai között, kedvelt paptársának vendégszerető hajlékában, önfeláldozó kisérőjének ápoló karjai között e nemes város nemes közönségének elérzékenyitő részvéte mellett vitta e nagy lélek utolsó tusáját, oly nyugalommal, oly türelemmel, oly megadással Isten megmásithatatlan szt. akaratjában, mint azt csak azoknál tapasztaljuk, kik egész életükön át e döntő harcra készültek: ugy munkálkodtak, mintha örökké élnének, s ugy éltek, mint kik minden perczben meghalni készek.

Itt halt meg e nagy férfiu tanügyünknek pótolhatatlan vesztesége. S e nemes város derék lakossága valódi érdemeket megértení es megdicsőiteni tudván, a nagy halottban kiváló jótevőjét is felismerván, földi maradványainak végső eltakarításakor minden rendű, rangú és vallásu ezrekre menő gyászolóknak megjelenésével soha ezelőtt nem látott fény és pompának kitejtésével rótta le az elhunyt férfiu iránti tiszteletének és hálás kegyeletének adóját, s midőn saját sirkertjébe, e nyugvó helyre kisérte tetemet, mély fájdalmának tüntető nyilvánulásai közt a gyászmenetet diadal utjává tette e tüneményszerü halottnak; de egyuttal az általa szolgált nagy és szt. eszmének is, melynek fényes győzelme a zokogó ezrek könyüben fenragyogott.

Tisztelt gyászközönség! emberi nagyság nincs gyarlóság nélkül, s midőn e nagy férfiu pótolhatatlan vesztesége halálát gyászoljuk, némuljon el fölötte a kritika szigora s ne feledjük, hogy a fényes nap sincs foltok nélkül, sőt a legremekebb kép szépségét épen árnyéka emeli.

Tisztelt gyászközönség! Az érsekmegyei derék katholikus tanitók, tiszteletük és hálas kegyeletük érzetét követve, anyagi erejüknek talán tulterhelettevésével is, e pompás sirszobrot emeltek felejthetetlen nevű tanelügyelőjüknek. Szobrot emeltek neki, mert e férfiu mint világító torony magaslott ki tudományának és erényének fényével, türhetetlen jellemének állhatatosságával, önfeláldozó elemek ragyogó példájával; szobrot emeltek neki, hogy fennen hirdessék, miszerint ők a kath. népnevelési elvekuek ép oly tanterőhatatlan bajnokai, mint a mily lángbuzgalmu vezérük volt ezen elvek szolgálatban meghalt főnökük. Szobrot emeltek neki, mert ég és föld előtt elismerni akarjak, hogy a boldogult férfiú több volt nekik mint közönséges elöljárójuk. Ő atyjuk volt, ki megértette és tanácsolta szerint teljesitette is ohajaikat; tanácsadójuk volt, kitől útbaigazitas és vigasz nélkül soha sem távoztak; jó barátjuk volt, ki untalanul fölkereste őket nemcsak tanodáikban, hanem családjaik körében is; mert kedves munkatársai között érezte ő magát legjobban.

Midőn ily férfiunak szobrot emeltek, egy nagy és szent eszme mellett tüntettek, az általuk emelt szobor a keresztényi nevelési elveknek dicsőítése, saját hivatásuk fenségének, szent meggyőződésök-és nemes érzeteiknek emberi nyelvnél ékesebben szóló hirdetője; de örvendetes zálога egyuttal azon biztató reménynek, hogy az alatta nyugvó nagy férfiú állzai szolgált elvek ily lelkes és nemes bajnokok mellett diadalmaskodni fognak. Diadalmaskodni fognak az emberiség áldására, a társadalom javára. E győzelemben való biztos reménynek, tanitói és nevelési hivatásunk szt. kötelezettsége és áldásos volta lelkesitsen és buzditson bennünket a megdicsőült nagy férfiú magasztos példájának hű utánzására. Legyen az emberiség java főfeladatunk, Isten dicsőitese végczélunk. Éljünk s haljunk mi is szt. hivatásunknak. Neveljük s oktassuk a gondjainkra bizott ifju nemzedéket fáradhatatlan kitartással, önzetlen buzgósággal. Istennel leend ugyan egykoron egyedül mélto jutalmunk, de a hálás nemzedék sem fogja feledni legnagyobb jótevőjének emlékét; szivében fogja számára emelni a tisztelet oszlopát, és réá fonni az elismerés koszorúját, miként ma megdicsőitették Önök e férfiut, kinek neve e szobor fennállásat is tölteni fogja: mert az emberiség jótevője volt, s halhatatlan nevet szerzett, kit jótetteiért halála után is az emberiség áldva emleget. Legyen áldott az ő emléke közöttünk s a megérdemelt örök világosság fényeskedjék neki!

A meghatottságot s elragadtatást, melyet e beszéd előidézett, ezután a szobrász művészete csak fokozta, midőn a lepel a szoborról lehullott. A remek mű mindenkit megiepett kivitelével, különösen sikerültek a symbolumok és feliratok, melyek a következők:

(Homlokzaton)

A FELTÁMADÁS REMÉNYÉBEN.

Dr. KUBINSZKY MIHÁLY

FELSŐ-KNINI PÜSPÖK,

KALOCSAI OLVASÓ-KANONOK,

PÁPAI PRAELATUS,

EGYHÁZMEGYEI FŐTANFELÜGYELŐ,

AZ ISKOLANÉNÉK LELKI IGAZGATÓJA,

HITTUDOR, stb stb,

EMLÉKÉNEK.

SZÜLETETT: DUNAPATAJON, 1824 Augustus 1,

MEGHALT

FÁRADHATLAN TANÜGYI UTJÁBAN

BAJÁN, 1881. febr. 23.

Az örök világosság fényeskedjék nagy szellemének.

(Baloldalon.)

A kath. tanitóegyletek létesitőjének és apostolának, — a nagy tudósnak és tanférfiúnak, — a lángbuzgalma segéd-püspök és iskolalátogatónak, — a gyermekek s tanitók feledhetlen barátjának és atyjának:

Kegyelettel emlék

a kalocsai-egyházmegyei kath. tanitó egylet.

(Jobboldalon)

Itt nyugszik bökén, aki nem tuda soh'se pihenni,
Lángolvan mindig mennyei czélok után.
Ő porlad; de a népnevelés-nagy, melyére hevitett,
Állni, virágzani fog tettei tényre nyomán.
Áldott emlékét kegyelet s hálával övedzik
A nevelés társulat őrei s bajnokai.

Ezután elhelyezték a gyönyörű koszorúkat, melyeket a következőkben ismertetünk:

1. Szeretett főnökünknek A kalocsai kath. férfi és nőtanitó képezde tanárai. 2. Hűn tisztelt és szeretett bajtársának Dr. Majer Istvánt cz. püspök, esztergomi egyházmegyei tanfelügyelő. („Kit hazu és egyház áld, emléket és dicskoszorút nyer; Hűsi erényének díja: örök korona!" 3. A „Mi asszonynunk"-ról nevezett iskola-nővérek feledhetlen korunnyajtójuk és lelki igazgatójuknak. 4. A bajai fögymnasiumi ifjúság a nagy tanférfiú emlékének. 5. A Szent-Istvánt római katholikus tanitói testület tiszi szentelt sirhalmodra szeretett vezérünk. A visszutitásig Isten veled. 6 Kegyelete jeléül a bajai képezde tanárkara. 7. A Kalocsa-Vidéki róm. kath. tanitóegylet jelejtheten alapitójának. 8. A „Mi asszonynunk"-ról nevezett iskola nővérek feledhetlen lelkiatyjuk és buzgó igazgatójoknak hálájok és szeretettüknek kegyeletes jeléül. 9. Az összes unokatestvérek és rokonok a feledhetlen jó rokonnak. 10. Kubinszky Lajos és családja, a legjobb testvérnek sirkövére. 11. A bajai ladnyiamoda nővendékei, feledhetlen jótevőjüknek és atyjoknak. 12. Bajai katholikus első nő-egylet. 13. Testvéri szeretete jeléül a kalocsai Főkáptalan. 14. Kegyelete jeléül a szabadkai 1-ső nő egylet. 15. A népiskola legnagyobb barátjának Czirfusz Ferencz kir. tanfelügyelő. 16. Hazának legbuzgóbb tanférfiának emlékét hálás kegyelettel áldja az esztergomi kath. tanitó-egylet. 17. A Bajavidéki kath. tanitó-egylet, a tanférfiak feledhetlen atyjoknak. 18. A nagy tanférfiú emlékének, a cisztercei rend bajai társháza. 19. A déliviéki iparos-gyülésen volt elnöktársának kegyeletes megemlékezéseül gróf Zichy Jenő. 20. Dr. Ivánovits és ezaládja. Vallás és népnevelés bajnokának. 21. Baja város közönsége Kubinszky Mihály emlékének. 22. Kubinszky Mihály emlékének, kegyeletből a bajai iparterjesztő. 23. A szellemi előharczosnak a bajai ifjúsági egylet. 24. A nagy gyermekbarátnak a bajai rom. kath. iskolaszék. 25. A becsei, topolyai és zentai esperesker ületekből alakult bácsi-tiszavidéki kath. tanitó-egylet: Társulatunk megtestesitőjének és nagy apostolunk.

Ezalatt a baja-vidéki néptanitók elénekeltek nagos Szulik József ő-becsei prépost-plébánosnak ez alkalomra irt gyönyörű emlékversét, melyhez a szép dallamot Lessediczky Károly vaskuti kántor irta.

Az emlékvers szövege:

Boruljunk e néma sírra;
Mely ely hangosan beszél;
Annak szent porát borítja,
A ki köztünk egyre él;
Mert nem hal meg az oly férfi;
A ki szent kötelének eltt;
Hamvvedrehöl fénynyel kél ki;
S ragyog örök pályákcét.

Nincs babérunk szent sírodra;
Mennyit érdemel kiván;
A melyet te munkálkodva;
Isten előtt kivivál;
Anynyi ifjú annyi kisdod,
Kikért áldozál magad;
Szívben hordja szent emléked,
S áldja meghalt perodat.

Mi is mer legyelettel;
Tessziik e márványt fölé;
Éksitve nagy nevedtel;
S fölteknitve ég felé,
Oh férkeljék szent emléked
Mi lelöttünk kegyesen;
Hogy pályánkon mindig téged
Kövessünk egységesen.

Mert nekünk te példaképünk
Voltal s jó vezér atyánk;
A sötétben éjszak fényunk,
Buzdítóan ragyogva ránk;
Egyleteink összetartó
Ez éltető szellemé;
Élni t-gsz. halhat elhunytál
Szívünkben örökre Te

Oh nagy Isten tenn a mennyben,
Ki látod a szivecet,
A melyek szent kuzlelemben,
Keresik az egyelet
Már megáltat kozmáját
Itiziten hiszszuk é neki;
Nyujts nekünk is egi pálmát;
Segits hiven kuzdeni.

Alig hangzott el a dal, midőn nagos Bende Józs-f kanonok úr az emlékövet beszentelte, mit még egy órdal követett, mivel e leleplezési ünnepély 12 órakor véget ért.

A közönség még sokáig szemlélte a szép emlékkövet s a gyönyörü koszorúkat, délután pedig valóságos bucsújárás volt a temetőbe.

* * *

Ugyan e nap délután 1 órakor a „Nemzeti Casino" elegans helyiségében a vidékiek tiszteletére díszebéd rendeztetett, melyben felül 200 személy vett részt.

Az ebéd alatt lett kiosztva Dr. Rosty Kálmán tanár úrnak külön nyomtatásban is megjelent „Kubinszky sirján" czimü kitünö költeménye, melyet lapunk tárczarovatában közlünk

Nemsokára megindult a toasztok árja, melyekből mint kiválóan sikerültek, felemlitjük a következőket, nevezetesen: Berényi Dániel bajai apát-plebános XIII. Leó pápa ő szentségére, Allaga Imre bajaárosi főjegyző ő Felségére a királyra. Mayer Béla kanonok Haynald Lajos bibornok érsek úr ő Excelenciájára (ki egyuttal egy üdvözlő táviratot küldését indítványozta bb. érsekünk ő Eminentiájához, melyre csakhamar annak meleghangu válasza is megérkezett.) — Molnár János czimz. kanonok Trefort Ágoston vallás és közoktatás-ügyi m. k. miniszter ő Excelentiájára, Szulik József ő-becsei préposttpl bános a kalocsai főkáptalanra Dr. Ivánovits Pál bajai orvos a hirtelen beállt betegség következtében akadályozott Jankovich Aurel Baja és Szabadka városok főispánja helyett a tanitókra, Pécsi József tolnai prépost-plebános Mayer Béla kanonokra, Mocsy Antal képezdei igazgató tanár a baja vidéki rom. kath. tanitó-egylet tagjaira, Fonyó Pál bajai hittanár Jankovich Aurel főispán ő méltóságára, és Bajaváros törvényhatósági bizottsági tagjaira, Lissák János bajai tanitó a tanférfiakra, Pécsi József tolnai prépost Berényi Dániel apátra, Szélig Ferencz bajai tanito Szulik József préspostra stb. stb.

Az ebéd derült hangulatban körülbelöl 4 óráig tartott, mikor többen távozni kezdtek, de a legtöbbje még tovább is együtt maradt.

Különféle.

)(**Közgyülés.** — Baja város törvényhatósági bizottsága által f. hó 27-én tartott közgyülesen mindenek előtt felolvasatott a belügyminiszterium f. é. 27108 sz. a. kelt leirata, a mely szerint a bajai állam segélyes első kereskedelmi iskola segélyezésére a minister 1800 frt. állami segélyt hajandó engedélyezni; — az első osztály még az idén megnyilik a mikorra a minister úr 800 frt. segélyt ajánlt meg. — Délelöttönként emelési oktatás fogad 3 éves tanfolyamban hetenként 16. 18. 22. órában; délután pedig az ifjak egyes üzletekben magukat practice fogják gyakorolni. — Az iskola élén egy igazgató lesz, a tanerőket szektérfakból kell összeállitani. — A pályázat az igazgatói állásra kiiratni határoztatott. — Olvasatott az osztr.-magyar nemzeti bank átirata a 130,000 frt. kölcsön ügyben. Elfogadtatott — Végül Drescher Ede polgármester inditványára elhatároztatott, hogy Baja város közönsége a Kubinszky emlékkő leleplezése alkalmával, magát hivatalosan fogja képviseltetni.

A bajai nemzeti casinó f. é. october 7 én táncczat egybekötött házi estélyt tart, melyre belépti dij személyenként 60 kr. családjegy 1 frt. — Hölgyek miné gy szerübben keretnek megjelenni.

R. **Az ajánlott levelek.** A nemzetközi posta-egyesület határozata értelmében újévtől kezdve minden ajánlott levelet nagy betüvel R. betüvel kell megbélyegezni. — Ezzel az eddigi tévedéseknek akarják elejét venni.

Báth-Monostor község tűzkárosultjai javára, mint a „B. Ellenőr" irja — Szabadkán Bodrogi Károly zenedei tanár — tanitványainak közreműködésével hangversenyt rendez.

A mult vasárnap rendezett tőkerti tűbülévészet és zártánczmulatságon a közönség nem jelent meg oly nagy számmal, mint más években szokott. — Fesztelen jó kedvet ütlettleg a tánczmulatság mégis egyike a legsikerültebbeknek mondható.

Baja város közgyámi állására — mint értesülünk — ideiglenesen Tury Ferenc t. városi aljegyző helyettesitetett.

Tóth Kálmán szobra javára Szatmárm. alispáni hivatala 16 frt 6 krt. küldött Bajaváros tanácsához.

† **A f. évi** september 22 till 28-ig helyben elhaltak jegyzéke, nő, családi-állapot, állás (foglalkozás) kor, vallás, halálok (korném) szerint, városrészés utczákent feltüntetve: Drescher Gyula vegyészkereskedőnek és nőtlet Hanvétk Paulinának Marinka nevü gyermeke 23 napos, r. k. meghalt ranggerendben belváros, granátsutczában. Pestality Rozália, Pestality Bönö napszámos hajadon leányának Terézia nevü törvénytelen gyermeke 1 hetes, r. k. mh. veleszületett gyöngeségben, honokváros vám utczában.

Csödök. Beck Sámuel és ipja Kohn Sámuel bajai kereskedők ellen — saját kérelmükre a csőd elrendeltetett. — Tömeggondnoknak Szutrély Lipót bajai ügyvéd nevezettett ki.

L a p u n k mai számunak hirdetési rovatában veszik t. olvasóink a „Budapesti Hirlap" előfizetési felhivását. — Ajánljuk az olvasó közönség szives figyelmébe

Felelős szerkesztő: **Cserba Ferenc.** Főmunkatárs: **Devich László.**

MATTONI FERENC GIESSHÜBLER SAVANYU-KÚT legjobb Asztali- és üditő ital, kitünö hatásunak köszönhető kiválóságai, gyomor- és hólyag betegségek. ÉDECSEK (Vas. czimzetes elösegitésére). Mattoni Henrik, Kőrösbánya Csehországban. legtartóbb épségben

Etiquette és dugaszjel a mellékelt a szerint a jó! megfigyelendő. MATTONI'S GIESSHÜBLER

HIRDETÉS.

Baján, a fontczában 242. sz. a. fekvő

Ház,

melyben négy szoba, egy konyha, egy éléstár, 100 akó borra jó pincze, jég-verem, 28 lóra istállló, tágas fa-fészer, konyhakert, nagy-részben szőlővel beültettett, tágas udvar van, szabad kézből eladó.

Bővebben értekezhetni

Lenhart Gellért,

tulajdonossal.

A szenvedő emberiség boldogitásara.

A máj, a gyomor, a bél és a vesék

köztudomás szerint természetes tisztitói a testnek. Ha e szervek rendesen működnek, úgy az ember egészséges; zavarok okoznak **számos és gyakran borzasztó szenvedéseket.**

Dugulások, puffadások, étvágytalanság, fájdalmak, gyomor-, bél-, máj- és epe bajok, vértolulás, szédülés, sárgaság, aranyér, köszvény és cukor, bőrbetegség és cseppbajok

ugy mindennemü testifájdalmak keletkeznek az által, ha az elválasztást megkövetelő anyagok a testben, vagy méreganyag a vérben maradnak, a helyett, hogy fentemlitett szervek által elvezettettek volna.

Az egyedüli gyógyszer,

mely egyszersmind a szervek működésére hat, és ezek normalis tevékenységet gyorsan előidézi, a **betegséget gyökerében támadja** meg s gyógyitja; a világhirüvé vált és mindenütt a legnagyobb eredménynyel használt

BRANDT RICHARD-féle

schweizi labdacsok.

Egyedül ezek segitenek, és százezrek köszönik ezek beszámalatanak egészségük helyreállitását. Minek tehát szenvedéseket eltürni és minden gyötrelmeket érezni, melyek oly könnyen komolyabb betegségeket, miknek jelenlöte szomoru és nyomorult sinkokhoz vezet — okozhatnak: miden az ember oly okirányos, kényelmes és olcsó módon segithet, és nagyobb bajeknak útját állhatja.

Ezért ne mulassza el senki, ki e betegségek bármelyikében szenved, még ideje korán a Brandt Richard-féle schweizi labdacsokhoz folyamodni, melyek mindig segitenek, és ezt csak egyszeri kisérlet is **rögtön** igazolja.

De ügyeljünk arra, hogy valódi Brandt Richard-féle sveici labdacsoknt kapjunk, mivel **csak ezek** segitenek. Ezek hátoglotozóba vannak csomagolva, melyek a schweizi fehér keresztet veres mezőben s Brandt Richard nevaláirását viselő etiquettel vannak ellátva.

A Brandt Richard-féle schweizi labdacsok — egy doboz 70 kr. mi 5 hétre elég, ugy, hogy a napi szükséglet 1—3 krba kerül — valamint használati utasitása, s nagyszámu orvosi véleménye a legtöbb gyógyszertárban kaphatók.

Baján kapható Geiger Károly gyógyszertárában.

ELŐFIZETÉSI FELHIVÁS A

Képes Családi Lapok

SZÉPIRODALMI ÉS ISMERETTERJESZTŐ KÉPES HETILAPRA.

Felelős szerkesztő: KOMÓCSI LAJOS.

A „Képes Családi Lapok" f. évi october hó 1-én **ötödik** évfolyamába lép, a mi mindennél jobban bizonyitja, hogy nagy hézagot pótol a magyar családok körében.

Miután kivánatra mindenkinek küldünk mutatvány-számot s egészen tájékozó előfizetési felhivást, e helyen csak röviden emlékeznünk meg a közkedveltségnek örvendő laprol. A „Képes Családi Lapok" három ivnyi tartalommal jelen meg a legdiszesebb kiállitásban, szép, fényes, szines boritékban. — Minden szám sok művészi kivitelü képet hoz. A folnpban vannak eredeti s a külföld legnagyobb iróiból forditott rövidebb regények, elbeszélések, rajzok, életképek, humoreskek; eredeti s más költemények, a főváros, vidék s külföld válogatott fontos hirei; az irodalom és művészet körében felmerülő minden mozzanat.

Minden számhoz egy ivnyi külön regény-melléklet könyvalakban. Havonként *„Nővilág"* czimü divatlap számtalan képpel, szabásrajzzal stb. és *„Gazdasági és Háztartási Lap"*, is jár ingyenes mellékletkép. A borités telve a komoly s tréfás tanlnyok minden fajával. A közönségnek ingyen áll rendelkezésére „Kérdések", „Feleletek", „Ajánlatok" részére a társalgó csarnok. — Minden negyedévben gyönyörü szines mümelléklet egészen ingyen. Ezek közül eddigelé megjelentek: *Prielle* Cornelia, *Felekiné Munkácsi* Flóra, *Paulayné, Helvey* Laura, *Blahánné* Lujza, *Szigeti* József s legutóbb *Jósavy* Mari asszony pompásan sikerült arczképei. E gyönyörü arczképcsarnoket folytatjuk, hogy a hazai közönség művésznőit, művészeit ismerje.

A „Képes Családi Lapok" **a legolcsóbb, legterjedelmesebb, legdiszesebb, magyar heti lap. Megjelen minden vasárnap egészen ingyenes regénymellékletlel.** — Külön **(ingyen) „Divatlap"** és külön **(ingyen) „Gazdasági és háztartási lap". — Gyönyörü jutalomképek.** és rendkivüli kedvezmények. **Megjelen tizezer példányban.**

A legközelebbi évfolyamban külön regény-melléklekép „**A MÉTELY-HINTÓK**" czimü eredeti regényt közöljük b. **Horváth Miklos** jeles irónk tollából. A regény valódi társadalmi korrajz.

Mutatványszamot a kiadóhivatal kivánatra bárkinek küld bérmentve.

Előfizetési ár: egész évre **6 frt,** — félévre **3 frt.** — negyedévre **1 frt 50 kr.**

Mehner Vilmos kiadóhivatala: BUDAPEST papnövelde-utcza 8 szám alatt.

Az eredeti SINGER varrógépek

a legujabb és legczélszerübb szabad, készülékek és javitásukkal vannak ellátva és a világon a legjobb s legtartósabb

varrógépek.

Ezek minden aranyelés nélkül havi részletfizetésre árusittatnak és teljes kezesség nyujtatik.

Használati utasitás ingyen.

Minden minőségű varrógépek szerelhetők. Alkatrészek és javitások olcsón.

Miről ismerhető meg, hogy az Árusitásra ajánlott

Singer varrógép

valóban az eredeti gépből van? The Singer Manufacturing Co. New-York (Amerikai Egyesült Államok) vagy az Amerikai kisebbszerű eredeti rúsz készítmények — melyek czégnevei mindegyikén ugyan van ugyan, de azok nem az eredeti Singer varrógépek — megkülönböztetik.

Minden szakember az első pillantra felismeri a **kirívó** és feltűnő hiányokat, melyek a **SINGER** gépen **hiányoznak**, s azokat az utánzatokban **alkatrészekre** és a szerkezetben **szerelésre** szükséges **kisebbszerű** szerszámokkal szemben, melyek a **SINGER** szerszámokat sem pótolni, sem helyettesíteni nem tudják.

I. Minden eredeti Singer varrógép a gépen, varrógépfejen egy hosszú egyik szárnyán, az 18-ik és utolsó gépszámmal van ellátva, és a hozzátartozó szerszámokban egy gépszámmal van ellátva.

II. Minden eredeti Singer varrógép tartja a teljes eredeti vizsgát. **THE SINGER MANUFACTURING Co.**

III. Minden eredeti Singer varrógép egy eredeti szerszámmal van ellátva, a gép eredeti szerszámai van ellátva. Ezen szerszámokat az illető eredeti Singer varrógép számával van ellátva, és a The Singer Manufacturing Co. eredeti, valamint a nyugati és keleti egyesült Egyesületek G. NEIDLINGER van záros.

G. Neidlinger Budapest, főut.

GUTJAHR és MÜLLER BUDAPESTEN.

Első budapesti Trieur, rostalemez és gazdasági gépgyár

(ezelőtt Brogle J. és Müller)

a Margithid közelében.

Ajánlják szolid szerkezetu és javitott gyártmányukat mint:

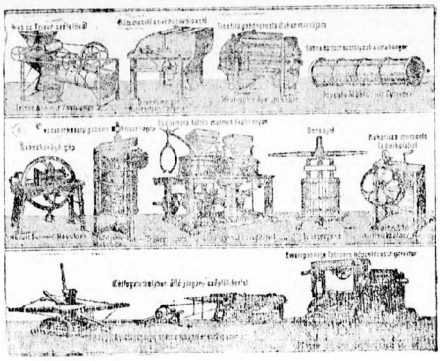

Trieurök gazdaság számára:
Járgány cseplógépek,
Szelelő rosták,
Kukoricza morzsolók,
Szecskavágók,
Borsajtók.

Különlegességek malmok számára:
Dupla malmok,
Malom trieurhengerek,
Gabona osztályzó-hengerek,
Koptató gépek,
Daraválasztó gépek,
Tarárok, Detacherők.

Malom alkatrészek u. mint:
Trans missiók,
Szijkerekek.

Rosta lemezek:
Cséplőgép rosták,
Liszthenger sziták,
Koptató lemezek,
Ráspoly lemezek,
s. t. b.

Árjegyzékek kivánatra ingyen és bérmentve.

Gyári raktár és képviselőség: **Bajan Drescher Gyula úrnál.**

Üzletbelyiség változtatás.

Ezennel van szerencsénk a n. é. közönség becses tudomására hozni, miszerint

POSZTÓ-, VÁSZON- és divataru-üzletünket

a főtéri Fischer S.-féle házból M. István úr ujonan épült házába helyeztük át.

Egyuttal vagyunk bátrak a szerelmü közönséggel tudatni, hogy **posztó-, vászon-, asztalneműk, divat-áru-, mindennemü díszitések, szonyeg-, és pamlag-raktárunkat** az alsóemeletben megnagyobbitottuk s azon teljes helyzetben vagyunk, hogy jó minőségü árukkal megtöltöttük s azon teljes helyzetben vagyunk, hogy jó minőségü árukkal megtöltöttük s azon olcsó áron szolgálhatunk.

Az irányunkban eddig tanusitott becses bizalmat megköszönve, kérjük a n. é. közönséget üzletünk szives megtekintésére és árunk jóminőségéről valamint jutányosságáról meggyőződést szerezni.

Kiválló tisztelettel

Goldberger Bernát és társa.

ELŐFIZETÉS

A

„BUDAPESTI HIRLAP"

CZIMU FŐVÁROSI NAPILAPRA.

A **„Budapesti Hirlap"** a legolcsóbb s legelterjedtebb magyar lapok közé tartozik. Megjelenik mindennap még ünneputáni napokon is 12—16 oldalnyi tartalommal, melyben a politika, a társadalom, irodalom, müvészet, a hatósági és gazdasági élet röviden, szabatosan és hiteles források alapján tárgyaltatik.

Közöl a **„Budapesti Hirlap"** élénken irt rendes rovatain kívül mindennap **két tárczát**, állandóan egy-egy **jeles regényt** folytatásokban, számos **szórakoztató és ismeretterjesztő czikket**; van állandó **vidéki rovata**, vannak megbizható **külföldi levelezői**, szóval a **„Budapesti Hirlap"**, a mellett hogy hazafias hivatásának a **fővárosi német ujságok kiszoritását a magyar családokból** tüzte ki, a versenyt sikerrel veheti föl bármely külföldi vagy hazai laptársával, **melyek mindegyikénél még hozzá olcsóbb.**

A **„Budapesti Hirlap"** állandó dolgozó társai a következők, u. m.: **Csukássi József**, szerkesztő, gróf **Teleki Sándor**, ezredes, báró **Kaas Ivor, Rákosi Jenő, Balogh Pál, Szokolay Kornél, Kacziány Géza, Berényi László, Rákosy Viktor, Benedek Elek**, dr. **Volf Vilmos.**

A **„Budapesti Hirlap"** előfizető ára **félévre 7 frt, negyedévre 3 frt 50 kr., egy hóra 1 frt 20 kr.**

Czime: „BUDAPESTI HIRLAP", Budapest, kalap-utcza 16. sz.

Tisztelettel ajánljuk a **„Budapesti Hirlap"**-ot a hazafias magyar közönség pártfogásába.

CSUKÁSSI JÓZSEF s. k. RÁKOSI JENŐ s. k.

A „BUDAPESTI HIRLAP" kiadó-tulajdonosai.

Nyomatott Nácsy Lajos könyvnyomdájában Baján.